

ПРЕДЛОГ

На основу члану 37. став 6. Закона о уређењу тржишта пољопривредних производа („Службени гласник РС”, број 67/21) и члана 17. став 1. и 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

УРЕДБУ О ВАНРЕДНОЈ ИНТЕРВЕНТНОЈ МЕРИ ПОДРШКЕ ПРОИЗВОЂАЧИМА БРАШНА

*(Објављено у „Службеном гласнику РС”, број 67/22
од 17. јуна 2022. године)*

Члан 1.

Овом уредбом уређује се ванредна интервентна мера подршке произвођачима брашна и начин њеног спровођења, као и финансијска средства за њено спровођење.

Члан 2.

Као ванредна интервентна мера из члана 1. ове уредбе утврђује се подршка произвођачима брашна који су регистровани за обављање делатности млинарства до дана 15. новембра 2021. године и који су испоручивали брашно у паковањима до 5 килограма (укључујући и 5 килограма) типа „Т-400 глатко” и „Т-500” у складу са уредбом којом се уређује ограничење висине цена основних животних намирница, на територији Републике Србије, у периоду од 2. фебруара до 31. маја 2022. године.

Мера из става 1. овог члана се утврђује ради ефикасног и правовременог спречавања, односно отклањања тржишних поремећаја проузрокованих догађајима и околностима који су довели, односно прете да доведу до поремећаја на тржишту.

Члан 3.

Захтев за одобравање подршке из члана 2. став 1. ове уредбе подноси се на основу јавног позива који расписује министарство надлежно за послове пољопривреде - Управа за аграрна плаћања (у даљем тексту: Управа).

Јавни позив из става 1. овог члана нарочито садржи рок за подношење захтева за одобравање подршке, износ расположивих средстава за расписани позив, образац захтева, обавезну документацију и друге податке везане за тај јавни позив.

Јавни позив из става 1. овог члана објављује се на званичној интернет страници министарства надлежног за послове пољопривреде и на званичној интернет страници Управе.

Подносилац захтева може поднети само један захтев за одобравање подршке на основу једног јавног позива.

Члан 4.

Управа, на основу поднетог захтева из члана 3. став 1. ове уредбе, утврђује испуњеност критеријума из члана 2. став 1. ове уредбе за спровођење ванредне интервентне мере, решењем одобрава исплату и након коначности решења

даје налог за пренос средстава на рачун подносиоца захтева, отворен код пословне банке.

Исплата се врши до утрошка средстава обезбеђених за спровођење ове уредбе.

Члан 5.

Произвођачима брашна се, у складу са овом уредбом, додељује подршка по пропорционалном систему у односу на количину испорученог брашна.

Члан 6.

Средства за спровођење ове уредбе обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС”, број 110/21), у оквиру Раздела 24 - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, у износу од 160.000.000 динара.

Члан 7.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, јуна 2022. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у члану 37. став 6. Закона о уређењу тржишта пољопривредних производа („Службени гласник РС”, број 67/21) и члану 17. став 1. и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Чланом 37. Закона о уређењу тржишта пољопривредних производа прописано је да се ванредне интервентне мере спроводе ради ефикасног и правовременог спречавања, односно отклањања тржишних поремећаја проузрокованих значајним растом или падом цена на унутрашњем или иностраним тржиштима или другим догађајима и околностима који доводе или прете да доведу до значајних поремећаја на тржишту. Такође, овим законом прописано је да Влада, на предлог Министарства надлежног за послове пољопривреде или министарства надлежног за послове царинског система и царинске политике или министарства надлежног за послове унутрашње, односно спољне трговине, уређује врсту ванредних интервентних мера и начин њиховог спровођења, као и финансијска средства за њихово спровођење.

Тржиште основних пољопривредних и прехранбених производа током 2021. године носило са очекиваним и неочекиваним изазовима због утицаја пандемије на понашање домаћих потрошача. Ситуација је погоршана енергетском кризом насталом услед избијања сукоба у Украјини која је покренула велики број земаља да у циљу обезбеђења прехранбене сигурности становништва, започне обимне набавке основних пољопривредних и прехранбених производа ван уобичајених токова.

Глобална политичка превирања створила су атмосферу несигурности код становништва у Републици Србији, што је додатно утицало на свест потрошача. Бојазан од несташице, затварања привредних субјеката и губитка континуираног снабдевања домаћег тржита навела је домаће потрошаче на потребу стварања вишемесечних залиха. То је довело до повремених недостатака одређених пољопривредних и прехранбених производа у трговинским ланцима, а нарочито брашна. Повећање тражње захтевало је повећање обима производње и брже снабдевање домаћег тржишта и сектора млинарско-пекарске индустрије. Са друге стране пословање привредних субјеката у сектору млинско пекарске индустрије отежано је услед смањене понуде меркантилне пшенице рода 2021 која је у претходном периоду била предмет повећане тражње од стране иностраних купаца, као и увећане цене инпута пре свега енергената неопходних за производњу брашна које представља основну сировинску базу за производњу млинско пекарских производа, а пре свега хлеба. С обзиром да је неопходно повећати производњу брашна како би се несметано одвијала и производња хлеба и потрошња како основне животне намирнице потребно је одредити одређена финансијска средства како би се одржао досадашњи обим производње брашна и спречио потенцијални поремећај на тржишту који би могао да доведе до појаве критичне несташице.

Из наведеног разлога овом уредбом уређује се ванредна интервентна мера, начин и финансијска средства за њено спровођење. Као ванредна интервентна мера утврђује се

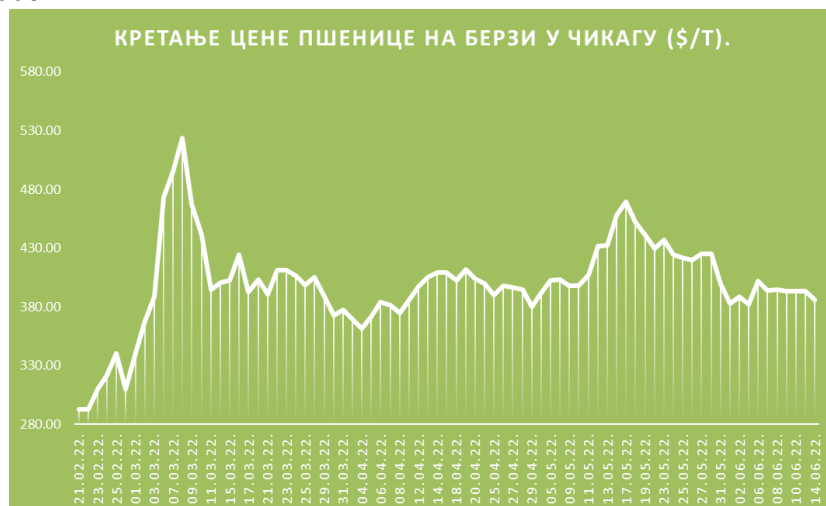
подршка произвођачима брашна који су регистровани за обављање делатности млинарства на дан 15. новембар 2021. године и који су испоручивали брашно у паковањима до 5 килограма (укључујући и 5 килограма) типа „Т-400 глатко” и „Т-500” на територији Републике Србије у периоду од 1. фебруара до 31. маја 2022. године.

Постојећа криза допринела је повећању цена енергената и сировинске основе за производњу брашна, а што би могло да доведе до поремећаја на тржишту основних животних намирница којим се редовно снабдева становништво, као и пословање са спољно трговинским партнерима.

Цене хране на глобалном нивоу у сталном су порасту од почетка пандемије. Само у 2021. години ФАО индекс цена хране (FFPI) порастао је за 23%, житарице су порасле за 22%, месо и млечни производи за 15%, јестиво уље за 34%, а шећер за 31%. Највећи раст бележе уљарице и уље, који се од почетка 2020. године до фебруара 2022. године повећао за више него двоструко.

Најновија дешавања између Русије и Украјине значајно утичу на цене и тржиште пољопривредних производа. Украјина чини 10% а Русија 16% глобалног извоза пшенице у тржишној години 2021/2022 која је почела у јулу. Украјина је већину пшенице извезла у првих неколико месеци тржишне године али је извоз заустављен почетком конфликта због затварања лука. Ситуација се мења из дана у дан и велика је неизвесност на тржишту. Русија је већ од 15. фебруара текуће године увела квоте на извоз житарица на 10 милиона тона од чега је за пшеницу квота 8 милиона тона. Пре уођења квота, Русија је већ извезла 21,6 милиона тона од јула до децембра 2021. Европска унија је повећала извоз пшенице а очекује се и рекордни извоз из Индије и Аустралије.

Након 24. фебруара и почетка рата у Украјини, цене пшенице су достигле рекордни нивоу: ЕУ 460 УСД/т, Русија 405 УСД/т, САД 539 УСД/т. Током прве недеље марта фјучерси на пшеницу у САД су се попели изнад својих рекордних нивоа постигнутих у 2008.

Графикон 1 – Кретање цена пшенице на берзи у Чикагу

Графикон 2 – Кретање цена пшенице на берзи у Паризу

Предвиђања су да ће површине у Украјини бити смањене од 25% до скоро -40% у зависности од извора. Од ЦИС земаља и земаља региона, од увоза

пшенице из Русије највише зависе Грузија, Азербејџан, Јерменија (100%). Турска увози 70% пшенице из Русије, а неких 20% из Украјине (Турска је због пада сопствене производње и раста потрошње укинула царине на увоз пшенице и пре избијања рата, и мера је продужена до краја 2022. године. Турска је међу највећим извозницима белог пшеничног брашна и тестенине, укупно извезе исту количину као ЕУ). Од земаља региона, Албанија је међу првих 20 по зависности од увоза из Турске (70%) и Украјине (20%). Од ЕУ земаља, из Русије су пшеницу увозиле Малта, Грчка и Кипар.

Према ФАО предвиђањима очекивања су била да ће Украјина извести 14 милиона тона а Русија 2,5 милиона тона кукуруза. Украјина је на глобалном тржишту четврти извозник кукуруза и то највише на тржиште Европе и Кине, затим Турска и Египат. Руски извоз је остао непромењен јер је претпоставка да ће се извозити преко Каспијског мора на главна тржишта а свакако је значајно мањи у односу на Украјину. Извоз кукуруза из Америке се повећао чиме се надокнађује кукуруз из Украјине.

Све ово се одразило и на тржиште пшенице у Републици Србији, па је тако тренутна цена пшенице на Продуктној берзи у Новом Саду 40 РСД/кг, што знатно утиче на раст трошкова производње брашна тип Т-400 глатко и Т-500.

Раст цена сировина код нас и у свету утиче и на раст малопродајних цена основних животних намирница. Ради ублажавања тренда раста малопродајних цена основних животних намирница, Влада Републике Србије је донела Уредбу о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500“, а потом и Уредбу о ограничењу висине цена основних животних намирница.

На овај начин произвођачи су у обавези да свакодневно произведу хлеб од брашна „Т-500“ у количини од најмање 30% дневне производње свих врста хлеба, при чему ће максимална малопродајна цена векне хлеба од 500 грама, од брашна „Т-500“, у наредних шест месеци износити 46,00 динара.

Другом уредбом се ограничавају произвођачке цене и цене у трговини на велико и мало основних животних намирница, тако да не прелазе ниво цена тих производа на дан 15. новембар 2021. године, у трајању од 60 дана, чије важење је накнадно продужавано неколико пута. Ограничене су цене основних производа ратарства, пре свега цена брашна тип Т-400 глатко у паковању до пет килограма, укључујући и пет килограма, брашно тип Т-500, такође у паковању до пет килограма, укључујући и пет килограма.

Са друге стране пословање привредних субјеката у сектору млинско пекарске индустрије отежано је услед смањене понуде меркантилне пшенице рода 2021 која је у претходном периоду била предмет повећане тражње од стране иностраних купаца, као и увећане цене инпута пре свега енергената неопходних за производњу брашна које представља основну сировинску базу за производњу млинско пекарских производа, а пре свега хлеба.

Наведена уредба се доноси са циљем повећања производње брашна, како би се несметано одвијала производња и потрошња хлеба као основне животне намирнице, услед чега је потребно одредити одређена финансијска средства како би се одржао досадашњи обим производње брашна и спречио потенцијални поремећај на тржишту који би могао да доведе до појаве критичне несташице.

Један јавни позив за одобравање подршке произвођачима брашна расписаће до краја 2022. године Управа за аграрна плаћања, која има кадровске и техничке могућности за спровођење овог поступка.

Чланом 17. став 1. и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон) којим је прописано да Влада којој је престао мандат може вршити само текуће послове и не може предлагати Народној скупштини законе и

друге опште акте нити доносити прописе, изузев ако је њихово доношење везано за законски рок или то налажу потребе државе, интереси одбране или природна, привредна или техничка несрећа. Чланом 42. став 1. Закона о Влади прописано је да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Имајући у виду наведено, потребе државе налажу доношење ове уредбе како би се отклонили поремећаји на тржишту млинарских производа, а што представља основ за доношење ове уредбе у складу са чланом 17. став 4. и чланом 42. став 1. Закона о Влади.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. ове уредбе прописан је предмет уређења.

Чланом 2. ове уредбе прописана је врста ванредне интервентне мере.

Чл. 3-5. ове уредбе прописан је начин спровођења ванредне интервентне мере.

Чланом 6. ове уредбе прописана су финансијска средства.

Чланом 7. ове уредбе прописана је завршна одредба.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС”, број 110/21) обезбеђена су средства на разделу 24 - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Глава 24.6 – Управа за аграрна плаћања, Програм 0103 – Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју, функција 420 – Пољопривреда, шумарство, лов и риболов, Програмска активност 0007 Правила и мере уређења тржишта, Економска класификација 451 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, извор финансирања 01 – општи приходи и примања буџета у износу од 160.000.000 динара.

V. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЛИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДА УРЕДБА СТУПИ НА СНАГУ НАРЕДНОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, из разлога што је неопходно омогућити произвођачима брашна да што пре остваре право на подршку.

Из наведених разлога стекли су се услови за раније ступање на снагу ове уредбе у складу са чланом 196. став 4. Устава Републике Србије Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), према коме закони и други општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози, утврђени приликом њиховог доношења.

**ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ СА СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТОМ**

Предлог ове уредбе није усклађен са стратешким документом али се доноси због ублажавања поремећаја на тржишту млинарске индустрије.

**ИЗЈАВА
О ПРЕДВИЂЕНОСТИ УРЕДБЕ ГОДИШЊИМ ПЛАНОМ РАДА ВЛАДЕ**

Доношење ове уредбе није предвиђено Планом рада Владе за 2022. годину, али се доноси због ублажавања поремећаја на тржишту млинарске индустрије.

**ИЗЈАВА
О ОСТВАРЕНОЈ САРАДЊИ, ОДНОСНО ПРИБАВЉАЊУ
МИШЉЕЊА ОД ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА**

Не постоје посебни прописи према којима би Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде било обавезно да успостави сарадњу, односно прибави мишљења од органа, организација и тела у складу са чланом 39а став 4. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06-пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19), приликом израде Предлога уредбе о ванредној интервентној мери подршке произвођачима брашна.

ИЗВЕШТАЈ
(информације) О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

У складу са чланом 44. став 2. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19), у наставку Извештаја наводимо следеће:

- 1) Време, обим и методе консултација: **Консултације нису спроведене.**
- 2) Учесници консултативног процеса: **Учесника није било.**
- 3) Питања која су била предмет консултација: **Не постоје питања која су била предмет консултација.**
- 4) Примедбе, сугестије и коментари који су узети у разматрање и онима који нису уважени, као и о разлозима за њихово неприхватање: **С обзиром да консултације нису спроведене, примедби, сугестија коментара није било.**
- 5) Утицај резултата консултација на избор мера из документа јавних политика: **Резултата консултација нема.**

**ОБРАЗЛОЖЕНА ОЦЕНА
ДА О ПРЕДЛОГУ УРЕДБЕ О ВАНРЕДНОЈ ИНТЕРВЕНТНОЈ МЕРИ
ПОДРШКЕ ПРОИЗВОЂАЧИМА БРАШНА НИЈЕ ПОТРЕБНО ДОСТАВИТИ
ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОЈ АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ПРОПИСА**

На основу члана 41. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), оцењено је да за предметни материјал није потребно доставити Извештај о спроведеној анализи ефеката прописа, с обзиром на то да се не мења битно начин остваривања права и обавеза физичких и правних лица у Републици Србији.

**ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

2. Назив прописа

Предлог уредбе о ванредној интервентној мери подршке произвођачима
брашна

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа

- Нормативна садржина Предлога уредбе није у супротностима са одредбама споразума. Наиме, чланом 73. Конкуренција и остале економске одредбе став 9. прописано је да се правила државне помоћи, која су предмет ове уредбе неће односити на пољоприврдне производе и производе из области рибарства.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

- Не постоји

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума

- Не постоје прописи на основу којих би се вршила тражена процена

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума

- Нема

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

- Нема такве одредбе

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

- Нема

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

- Нема

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

- Нема

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

- Не постоје

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

- Нема

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

- Не постоји

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

- Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

- Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

- Не

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Сенад Махмутовић
по овлашћењу министра
број: 119-01-4/26/2020-09
од 9. децембра 2020. године